

Црногорски премијер Игор Лукшић недавно је, имајући у виду приступање НАТО савезу, поручио: „Треба да схватимо да неке одлуке добре за земљу морамо донијети чак иако их већина грађана не разумије.“ Реченица која на најбољи могући начин, боље него било која друга, открива колико демократије има на нашем евроатлантском путу. Нема је. То је и један од разлога због чега причам са Мирославом Лазанским, београдским новинаром и врским војним аналитичарем.

Ако постоји неко ко је позван да говори о војним темама, НАТО савезу и међународној политици, онда је то Лазански. Извјештавао је из ратова у Авганистану, Чеченији, Конгу, Ираку, Ирану, Либану, Јемену, Либији... Интервјуисао два врховна команданта НАТО савеза, три маршала СССР-а, шефове КГБ-а, небројено министара одбране и начелника генералштабова.

Причам са њим о НАТО савезу, Црној Гори, мировним мисијама и Лукшићевој изјави, о САД и неоимперијализму, о Русији и Косову, Муамеру Гадафију и нафти. Најкраће - о свијету данас гледано кроз призму интереса и војске.

Чему служи НАТО данас?

- НАТО је данас мултинационална компанија са већинским америчким, борбеним капиталом, која служи за остваривање економских интереса западног свијета, прије свега за доминацију неолибералног капитализма. То се све стимулише и постиже кроз амерички, британски, њемачки, француски и италијански војноиндустријски комплекс, кроз спрегу Пентагона и војног лобија у Конгресу, преко пензионисаних америчких официра у лоби компанијама, али и у компанијама које производе наоружање и војну опрему. Нити једна војна интервенција САД и НАТО у задњих 20 година није изведена из моралних побуда и због демократских начела, све су имале дебелу лукративну позадину.

Да ли је НАТО организација са неоимперијалистичким тежњама?

- Наравно, то пишу и неки амерички новинари данас. Оно што званичници америчке политике покушавају да најенергичније демантују јесу управо оцјене да је Америка данас ново Римско царство, а да су команданти Јужне команде, Сјеверне команде, Централне команде, Афричке команде, Европске команде и Пацифичке команде оружаних снага САД, заправо, проконзули попут некадашњих римских проконзула широм свијета. Јер све те америчке војне команде покривају скоро цијелу планету Земљу, осим Кине, Русије и Индије. И оне су одговорне Вашингтону за сва збивања у својој територијалној надлежности.

Често од оних који заговарају приступање тој војнополитичкој алијанси можемо чути да у њој важи правило једнакости приликом доношења одлука. Како стоје ствари у стварности? Да ли може глас једне Црне Горе бити исти као, рецимо, Француске, да не кажем САД?

- То вам је као да очекујете да Зета победи у фудбалу Барселону на њеном терену. Теоретски то је могуће, али у пракси није. Глас Црне Горе у НАТО не може бити једнак гласу ни Луксембурга, јер је та мала земља ушла у НАТО много година прије Црне Горе. Ја се питам на основу чега би то Црна Гора имала једнакоправан глас са неким другим државама када и много веће и економски и војно снажније земље унутар НАТО-а то немају. Они који вам у Црној Гори причају бајке о некаквој једнакости унутар НАТО-а или су политички наивци или политички подлаци. А и једни и други све то раде за дебеле паре.

Недавно смо имали прилику да чујемо веома оштру реторику Дмитрија Медведева о релацијама са Вашингтоном. Какви су тренутно односи у троуглу - НАТО, Русија, САД?

- Односи су у фази захлађења, прије свега због намјере САД да изграде антиракетни штит у Пољској и у Румунији, што је у Москви дочекано као директна пријетња руској безбједности. Сада су на то дошле и ове демонстрације у Русији поводом резултата избора и имаћемо нови степен хлађења руско-западних односа.

Како се НАТО показао до сада? Косово, Авганистан, Либија... Шта смо могли закључити о тој организацији на основу свих тих похода?

- Голи економски и стратегијски интерес Запада диктирао је све те војне интервенције и ратове. Интерес је основни покретач сваке политике.

Што мислиш, који је био интерес да НАТО уђе на Косово?

Размештај војних ефектива из централне Европе на југоисток Европе, постепено опкољавање Русије из правца југа и југоистока, одбацивање Русије из региона Средоземља, контрола будућих нафтовода у овом дијелу Европе, рудна богатства Косова.

Који су разлози НАТО интервенције у Авганистану?

- Опкољавање и Кине и Русије. Кроз Авганистан је требало да иде велики нафтовод до Индијског океана. У америчкој нафтној компанији која је неуспјешно преговарала са талибанима око трасе тог нафтовода своје акције имају Кондолиза Рајс, Бушова породица и још неки бивши амерички великодостојници. Авганистан је важан и стратегијски, јер из њега можете да контролишете западни дио Кине, гдје живи муслиманско становништво, близу су вам Индија, Пакистан, Иран, Персијски залив и нафта, Сибир и нафта, Каспијско море и нафта. Нису узалуд у Авганистану ратовале империје, од енглеске до совјетске, од Џингис-кана и Александра Великог, до америчких генерала данас.

Био си у Либији неколико пута током рата. Све у свему, зашто се Муамеру Гадафију догодио рат?

- Није читао западне новине, а одједном је помислио да паре од нафте треба већински да остану у Либији.

Како НАТО гледа на наш регион?

- Као на дивљаке брђане које треба још дуго контролисати, јер би се одмах међусобно помлатили. Као на јефтину радну снагу и као на добродошло свјеже топовско месо.

Колико је Црна Гора атрактивна за будуће планове НАТО савеза? Бока Которска?

- То ви себи ласкате да сте атрактивни за НАТО. Са чим, побогу? Са 40 војника у Авганистану? Да нећете можда да опкољавате Русију или евентуално Сјеверну Кореју? Које ви послове можете да обављате за НАТО? Чувари магацина и складишта, евентуално као помоћна полиција на аеродрому у Џалалабаду, или што би рекли у Јалалабаду. Знате, они тамо када падне мрак јалалачу. Био сам тамо и лично се увјерио. Или да спасавате утопљенике на јужном Јадрану, или да на мору пресрећете имигранте, јер је то сада за Италијане прљав посао. А Бока Которска, па само нека почну да вам упловљавају ратни бродови НАТО-а. Заборавите одмах на туризам, ко је луд да љетује поред, рецимо, 4.000 морнара са америчког носача авиона који није упловио у неку луку већ три мјесеца? Одмах отворите јавне куће, други излаз из те ситуације ја не видим. Ви за НАТО представљате само једну сиву, још непопуњену зону на географској карти Балкана. Ништа их не кошта да вас приме да би се та сива рупа попунила, али не живите у илузијама да сте им нешто јако важни. Да будем прецизнији, то вриједи за све државе бивше Југославије, од Триглава до Вардара...

Како ти звучи кованица мировне мисије? Да ли је стварно ријеч о мировним мисијама?

- Та кованица је обичан еуфемизам, ради се о борбеним мисијама гдје се пуца и гдје се гине. Али политичари воле такве изразе, јер када стигне мртвачки сандук онда објасни ти то породици. Медији у Њемачкој имали су ове године много прилога у којима су њемачки политичари прозивани због израза „мировна мисија“. Њемци су рекли да је ријеч о борбеним мисијама.

Као оправдање за слање војника у мировне мисије, барем у Црној Гори, један од основних изговора био је да војници иду на добровољној основи. Шта мислиш о томе?

- Добровољно иду, али се та добровољност добро стимулише и то није случај само у

Црној Гори, има тога и у армијама других држава. Наравно, ко хоће да због стана и боље плате добије метак у планинама Авганистана, то је његов избор, његово право. Но, хајде да се упитамо да нема тих стимулација, ко би ишао у Авганистан? Другим ријечима, ако убијате из задовољства онда сте патолошки тип, ако убијате због пара онда сте плаћеник, ако убијате и због једног и због другог, онда сте највјеројатније војник НАТО-а у Авганистану. Надам се да црногорски војници још нису постигли тај степен савршенства. Јер, Сава Ковачевић већ се окреће у гробу. Његоша да и не спомињемо.

Колико је безбједна зона гдје се налазе црногорски војници - Мазари Шариф, на сјеверу Авганистана?

- Био сам тамо неколико пута, у Мазари Шарифу је чувена Плава џамија, једна од најљепших у свијету. У околини има споменика хеленске културе, ту је прошао Александар Велики. Мазари Шариф има и велики војни аеродром, то је зона гдје талибани никада нису ни имали, а немају ни данас своја упоришта, то је подручје авганистанских Узбека. То је подручје присталица генерала Достума. Као такво релативно је сигурнија зона од осталих дијелова Авганистана.

Премијер Игор Лукшић је недавно дао једну веома индикативну изјаву која се у сличним облицима често користи за индоктринацију НАТО пропагандом. Казао је: „Треба да схватимо да неке одлуке добре за земљу морамо донијети чак иако их већина грађана не разумије.“ Који је твој коментар на то?

- Значи - народ је глуп, а само је елита паметна, односно, премијер је најпаметнији. Ма браво, како се тога нисмо сви још много раније досјетили. Па да укинемо изборе, шта ће нам избори, само разбацујемо паре. Черчил је једном рекао да сваки народ има владу какву заслужује. То је мој коментар на ову изјаву.

Која је алтернатива за малу земљу као што је Црна Гора? Да ли је то предност или недостатак када говоримо о безбједносним алтернативама?

- Народ на референдуму треба да каже шта хоће, хоћете ли у НАТО или ћете статус Монака, Лихтенштајна, Андоре, или Финске и Аустрије. Када сазнате став народа, онда приступите разради модела своје безбједности: мала национална гарда, обалска служба

спасаванња, нешто јача полиција, нормална контрола границе и акваторије, сарадња са суседним земљама...

(Прес)